

Posudek konzultantky na rigorózní práci Mgr. Tomáše Ziky

na téma „Trestní odpovědnost a sankcionování mladistvých v České republice“

Zaměření rigorózní práce, její základní koncepce a systematika

Předložená rigorózní práce se věnuje tématu trestní odpovědnosti mladistvých. Název práce napovídá, že hlavním předmětem zájmu budou hmotněprávní aspekty, nicméně traktovány jsou i otázky trestního práva procesního. Autor se zde navíc neomezuje striktně pouze na souvislosti trestněprávní, ale některé pasáže nahlízejí na danou problematiku spíše z hlediska kriminologického či sociologického.

Z formálního hlediska je práce členěna na jednotlivé kapitoly. Po stručném úvodu následuje druhá kapitola obsahující relativně obsáhlé pojednání o historickém vývoji samostatného trestního systému nad mladistvými, a to se zaměřením na české země. Ve třetí kapitole jsou stručně představeny nejvýznamnější mezinárodněprávní dokumenty (vzniklé na půdě OSN a Rady Evropy) upravující zvolenou problematiku. Čtvrtá kapitola je věnována popisu a rozboru hlavních zásad trestního práva mladistvých. V páté kapitole se autor zaměřil na jednotlivé aspekty trestní odpovědnosti mladistvých, zejména pak v kontextu koncepce tzv. relativní trestní odpovědnosti mladistvého. Následuje obsahově nejrozsáhlejší, šestá kapitola, věnující se otázkám trestněprávních sankcí mladistvých; jsou zde podrobně rozebrány jednotlivé druhy výchovných, ochranných i trestních opatření, která lze mladistvému v souvislosti s jeho závadným chováním uložit. Jako sedmá kapitola je vloženo drobné pojednání o zvláštních druzích trestního řízení ve věcech mladistvých. Vlastní text práce je pak zakončen osmou kapitolou, která na necelých třech stranách sumarizuje kapitoly předcházející a obsahuje náznaky autorových vlastních úvah *de lege ferenda*. Na úplný závěr je vložen tradiční seznam použitých pramenů, dvě přílohy (tabulka s přehledem věkové hranice trestní odpovědnosti v jednotlivých zemích světa a tabulka sumarizující hlavní aspekty jednotlivých modelů soudnictví pro mládež) a resumé v českém a anglickém jazyce.

Hodnocení struktury práce a úrovně zpracování

Co se formální struktury práce týče, držel se autor zavedeného schématu; práce jako celek je přehledná a jednotlivé kapitoly jsou na sebe logicky navázány.

Určitou výtku bych směřovala k objemové nevyváženosti některých kapitol, neboť ne všem dílčím otázkám byla věnována stejná pozornost. Pokud bychom se drželi striktně názvu práce, tak samotné „trestní odpovědnosti mladistvých“ byla věnována jedna kapitola o 23 stranách a otázce „sankcionování mladistvých“ pak rovněž jedna kapitola (byť rozsáhlá) o 40 stranách, což dohromady představuje pouze zhruba jednu polovinu vlastního textu práce. S velkoryse pojatou kapitolou o historii vývoje právní úpravy nebo o hlavních zásadách trestního práva mladistvých pak kontrastují o poznání skromnější kapitoly týkající se mezinárodněprávní úpravy trestní odpovědnosti mladistvých (třetí kapitola) a zvláštních druhů trestních řízení zavedených v českém právu (sedmá kapitola); poslední dvě jmenované kapitoly působí poněkud schematicky a je otázkou, nakolik jsou v rámci posuzované práce funkční.

Jako dílčí nedostatek vnímám skutečnost, že se autor v některých pasážích práce opakuje, resp. že tytéž věty (popř. v minimální modifikaci) jsou užity na různých místech práce opakovaně; konkrétně se jedná např. o větu „[t]aké například mladistvý může rozpoznat protiprávnost krádeže, kterou provedl sám, ale ne již v případě, že ji provedl ve

spolupachatelství a spolupachatel byl pro něho uznávanou autoritou“, která se opakuje v téže podobě na str. 73 a 122-123.

V některých místech mohl autor své poznatky trochu více rozvést, např. na str. 133 nahoře se pochvalně zmiňuje o pražském probačním programu „Proxima sociale“, aniž by však k němu poskytl bližší vysvětlení. Objevují se i drobné nelogičnosti v textu, když např. na téže straně (133) autor uzavírá, že *„je největším problémem aplikace a uplatnění zákonných ustanovení v praxi, než znění zákona, který již prošel léty praxe, která nevykázala závažnější problémy“*; pomineme-li stylistickou neobratnost zvoleného vyjádření, můžeme z něj vlastně vyvodit, že podle autorova názoru je největším problémem trestání mladistvých správná praktická aplikace existujících zákonných ustanovení, přičemž ale praktická aplikace těchto zákonných ustanovení nevykázala závažnější problémy (první věta daného souvětí je tak v určité opozici ke zbytku souvětí).

Celkově ale práci považuji za poměrně zdařilý kompilát převážně tuzemských zdrojů, který přehledným způsobem zpracovává dané téma. Kladně hodnotím množství a kvalitu pramenů, z nichž autor vycházel; prokázal tak, že je schopen samostatně vědecké činnosti a umí náležitě vyhledávat a využívat odbornou literaturu. Ocenila bych však, kdyby práce obsahovala poněkud více autorových vlastních myšlenek *de lege ferenda*, když v podstatě jedinou výraznější myšlenkou v tomto směru je návrh autora na zredukování rozsahu nutné obhajoby v případě mladistvých – autor však dle mého názoru dostatečně nezvážil všechna pro a proti takového řešení a nepodrobil je dostatečné kritice.

Hodnocení formálních aspektů práce

Po formální stránce jsem u posuzované práce neshledala žádné významné nedostatky. Práce obsahuje všechny požadované náležitosti, úprava textu odpovídá až na výjimky stanoveným požadavkům (např. v rámci obsahu na str. 2-4 se střídají různé typy písma).

Práce vykazuje určité stylistické a pravopisné deficity (např. na str. 26 „na Podkarpatské Rusy“); místy se objevují i písařské chyby (např. na str. 37 třetí řádek *„Zákona o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví nad mládeží byl nakonec přijat pod číslem 218/2003 Sb.“*).

Závěr a náměty pro obhajobu

Celkově předloženou práci hodnotím jako zdařilou a navzdory výše uvedeným nedostatkem ji považuji za relevantní podklad k obhajobě. V průběhu obhajoby by však měl autor prokázat náležitou znalost zvoleného tématu a rovněž trochu rozvést své úvahy *de lege ferenda*.

V Praze dne 25. června 2013

---

doc. JUDr. Mgr. Jana Navrátilová, Ph.D.
konzultantka